

Orienteringsnotat om det 20. partsmøde i Montrealprotokollen om stoffer, der nedbryder ozonlaget og den 8. partskonference for Wienkonventionen til beskyttelse af ozonlaget 16. – 20. november 2007 i Doha.

1. Baggrund

Beskyttelsen af ozonlaget prioriteres højt i Danmark. Det gælder også den internationale indsats, der gøres i Montrealprotokollen om stoffer, der nedbryder ozonlaget.

Wienkonventionen, som Montrealprotokollen hører under, vedrører især samarbejdet mellem parterne om at identificere truslerne mod ozonlaget og følge ozonlagets tilstand. Protokollen omfatter selve reguleringen af stoffer, der nedbryder ozonlaget.

I øjeblikket omfatter Montrealprotokollen 95 stoffer, hvoraf CFC'er, haloner, methylbromid og carbontetrachlorid er de væsentligste. Protokollen forpligter parterne til specifikke begrænsninger og udfasninger af produktion og anvendelse af de enkelte ozonlagsnedbrydende stoffer. I ulandene er udfasningen koblet sammen med finansiell støtte fra i-landene.

I Montrealprotokollen afholdes partsmøde hvert år. Møderne forberedes på 2 arbejdsgruppemøder, hvoraf det sidste ligger umiddelbart før selve partsmødet. Danmark er for tiden sammen med Sydafrika ordstyrer for de forberedende møder. Montrealprotokollens "moderkonvention" Wienkonventionen holder møde hvert 3 år.

2. Indhold

Der er til dette møde fremsat en række beslutningsforslag. Bortset fra genopfyldelsen af den Multilaterale fond, har ingen af disse beslutningsforslag lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for Danmark, da Danmark og EU allerede har en strengere regulering end den, der vil følge af de forslag, der har umiddelbare reguleringsmæssige konsekvenser for parterne.

Blandt de vigtigste emner på dagsordenen er:

Genopfyldelse af den multilaterale fond

For at støtte udviklingslandene i deres bestræbelser på at udfase brugen af ozonlagsnedbrydende stoffer er der etableret en multinational fond, som kan yde finansiell støtte til konkrete projekter, som fremmer udfasningen af ozonlagsnedbrydende stoffer. Fonden skal nu genopfyldes for perioden 2009 – 2011. En ekspertgruppe har vurderet udviklingslandenes behov for støtte fra fonden i den kommende periode, og dermed også størrelsen af det beløb de udviklede lande skal indbetale til fonden. På mødet skal der på baggrund af ekspertgruppens

arbejde træffes endelig beslutning om beløbets størrelse. Danmarks bidrag forventes at blive 8-10 mio. kr. årligt. Dette område er Udenrigsministeriets ressort.

Emner relateret til methylbromid

Stoffet methylbromid anvendes især som pesticid og til desinfektion. Anvendelsen af methylbromid har generelt været forbudt i i-landene fra 1. januar 2005. Der er dog en række undtagelser blandt andet i forbindelse med karantæne og særlige såkaldte "kritiske anvendelser" hvor der ikke findes alternativer. I Danmark er anvendelsen af methylbromid helt forbudt. Der er en række forslag til beslutninger i relation til methylbromid:

Beslutning om størrelsen af kvoter af methylbromid til kritiske anvendelser.

En særlig ekspertkomite har vurderet ansøgninger om tilladelse til kritisk anvendelse af methylbromid. "kritiske anvendelser" omfatter anvendelser som pesticid. Komiteen vil fremlægge sine anbefalinger til beslutning på mødet, og Partsmødet skal herefter tage stilling til de enkelte parter kvoter for de kommende år.

I EU ophører brugen af methylbromid til dette formål med udgangen af 2008. Canada, Australien og Japan har alle reduceret væsentligt i deres brug af methylbromid til kritiske anvendelser. Dette gælder derimod ikke USA. EU arbejder løbende for at også USA skal nedbringe forbruget.

Forslag om begrænsninger i anvendelsen af methylbromid til karantæne og før-afskibningsformål

I følge protokollen er det tilladt at anvende methylbromid til desinfektion i forbindelse med afskibning og karantæne, for at forhindre spredning af skadelige organismer. Denne anvendelse udgør måske den største endnu ikke kontrollerede anvendelse af et ozonlagsnedbrydende stof. EU fremsætter forslag med det langsigtede formål at få reduceret og eventuelt helt forbudt denne anvendelse. Forslaget indebærer opfordringer til parterne om at oplyse om omfanget af denne anvendelse, at udarbejde strategier for reduktion og afholdelse af en workshop om alternativer til methylbromid.

Forslag om begrænsning af produktion af methylbromid til anvendelse i ulande

De udviklede lande har ifølge en særlig undtagelse lov at producere og eksportere methylbromid til at dække ulandenes basale behov. Den maksimale mængde som må produceres til dette formål overstiger væsentligt behovet, og Kenya og Mauritius fremsætter derfor et forslag til ændring af protokollen med det formål at reducere den tilladte mængde.

Kvoter til anvendelse af ozonlagsnedbrydende stoffer i "essentielle" anvendelser.

CFC har en række anvendelser, hvor det er vanskeligt at finde alternativer. Det drejer sig især om anvendelsen som drivmiddel i astmasprays. Parterne kan ansøge om tilladelse til at bruge CFC (og andre ozonlagsnedbrydende stoffer) til sådanne essentielle anvendelser. USA, EU og Rusland har ansøgt om CFC til astmasprays. Rusland har endvidere ansøgt om CFC til anvendelse i forbindelse med rumfart. Det forventes at EU og USA vil fremlægge et fælles beslutningsforslag om tilladelse til anvendelse i astmasprays, og Rusland vil fremsætte deres eget forslag om rumfartsanvendelsen. Alle disse anvendelser er blevet anbefalet af

en teknisk ekspertgruppe. EU Kommissionen stiller dog spørgsmålstegn ved, om anvendelsen i forbindelse med rumfart virkelig er nødvendig, og afventer resultatet af en særlig ekspertgruppes besøg i Rusland.

Budget for Wien Konventionen og Montrealprotokollen.

UNEP fremlægger et revideret regnskab for Montrealprotokollen og Wien konventionen og forslag til budget for 2009. Budgetforslaget for Wienkonventionen er i alt på ca. 700.000 \$. På grund af træk på reserver skal parterne imidlertid kun bidrage med ca. 600.000 \$. For Danmarks vedkommende svarer det til ca. 25.000 kr. Budgetforslaget for Montrealprotokollen er i alt på ca. 4,7 mio. \$. Danmarks andel heraf vil udgøre ca. 185.000 kr. Danmarks bidrag vil være på samme størrelse som i 2008. Både budgetterne og de reviderede regnskaber forventes at blive vedtaget uden særlig diskussion.

Forslag om destruktion af ozonlagsnedbrydende stoffer og håndtering af ozonlagsnedbrydende stoffer lagret i produkter og materialer

Argentina, Micronesien sammen med Mauritius og EU har fremlagt hver sit forslag om miljømæssig forsvarlig destruktion af ozonlagsnedbrydende stoffer. Forslagene fra Argentina og Micronesien/Mauritius drejer sig især om at den multilaterale fond skal kunne yde støtte til ulandene i forbindelse med opbygning af destruktionsfaciliteter. Forslagene har omfattende juridiske konsekvenser, og kræver sandsynligvis at der vedtages en egentlig ændring af eller tilføjelse til protokollen. EU's forslag indeholder forslag til aktiviteter, der kan iværksættes umiddelbart, så som implementering af lovgivning om forsætlig udslip af ozonlagsnedbrydende stoffer og begrænsning af lækager. Derudover opfordrer det protokollens ekspertpanel til at undersøge i hvilke sektorer det vil være teknisk og økonomisk muligt at genanvende ozonlagsnedbrydende stoffer. Endelig opfordres der til at arrangere en workshop i 2009 om emnet. På det forberedende møde i juli blev der nedsat en arbejdsgruppe om disse tre forslag. Arbejdsgruppen valgte for så vidt angår forslagene fra Argentina og Micronesien/Mauritius at fokusere på behandlingen af allerede identificerede lagre af ozonlagsnedbrydende stoffer og muligheder for at søge støtte til miljømæssig forsvarlig afvikling af disse. Det forventes at gruppen vil fremlægge et revideret forslag med elementer fra forslagene fra Argentina og Micronesien/Mauritius og at EU's forslag også vil blive fremsat.